

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Seueriano martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

ret. Sed ille proposito suo mordicus adhaerescens, victor in tormentis animam efflauit. Tale vnus regionum famulorum martyrium extitit; appellatione sua (Petrus enim nominatus fuit) reuera dignum. Caeterorum autem sociorum eius martyria, quae non inferiora sunt, quod orationis terminemus modum, missa in praesentia faciemus. Tantum autem exponemus, quo pacto Dorotheus & Gorgonius vna, alijque non pauci ex Imperatoris familia, post varia certaminum genera, laqueo vita deposita, diuinae victoriae praemia reportarunt.

MARTYRIUM SANCTI ET MAGNI MARTYRIS SEVERIANI, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE. Capitulum numerum ad marginem adiecimus.

9. Septembris.
Cap. 1.

Severiani
praecleara
virtus.

Quadragesima
martyrii
historia
habetur
nono
Martij.

Cap. 2.
Lyssie Ducis
crudelitas.

Severiani
constantia.

Phillip. 1.

Cap. 3.

Caditur
neruis
crudis.

Psalm. 8.

INCINIO impio imperante, Lyssias, qui tunc erat Dux, properabat à Caesarea venire Sebasten. Eum enim vocabat tempus martyrum Christi: illorum, inquam, victoria insignium quadraginta. Postquam autem illis ad finem peruénit martyrium, Seuerianus quoque ad Ducem defertur. Fuit autem hic vir insignis virtute. Nunciabatur verò, quòd hic Seuerianus non solum Christianam teneret religionem, & cultum gentium probris ac contumelijs aperte afficeret: sed etiam multos ex gentibus decipiens, ad suum Deum adduceret. Praeter hæc etiam alias intentabant ei criminationes, nempe quòd quadraginta illorum, qui paulo antè viriliter decertauerant, & neque tormentorum experientia, neque bonorum promissis cessissent, sed eundem statum vsque ad mortem praese tulissent, Seuerianus fuerit praecipua causa eorum tolerantiae: & quòd cum multas haberet facultates, nullum sineret egere ex ijs, qui erant eiusdem sententiae: Quinetiam eos, qui includebantur in custodijs, propterea quòd mutarint religionem, non sineret, propter rerum necessitatem indigentiam, meliorem suscipere sententiam: sed affatim eis suppeditans, redderet impudentiores. Et hæc quidem inuidia, ex veritate sumens occasiones.

Quae verò nunciabantur, Dux audiit, partim quidem lætus, partim autem ad iram protinus incitatus. Nam lætabatur quidem, quòd mox esset puniturus, quòd propter summam crudelitatem erat ei iucundissimum: Ira autem concitabatur, quòd intelligeret omnino esse aliquem, qui auderet despiciere tantam eius insaniam. Volebat enim vel sola fama auditionis eos, qui Christum adorabant, ipsum formidare, & in extremis latere penètrabilibus & latibulis. Nè autem temerè appellaretur Lyssias, (Erat enim vehementi rabie percitus aduersus Christianos) mittit quosdam cum iussu terribili, qui Seuerianum mox arriperent, & ad se adducerent. Quid autem Christi miles? Ne expectauit quidem eos, qui missi fuerant: sed eorum aduentum anticipans, accessit ad Ducem, & reputans esse tempus loquendi liberè: O Lyssias, inquit, non sufficit tibi solum perire, & in teipsum enssem impellere: sed nostras vis quoque perdere animas, & eas tanquam lucrum aliquod tuis praebere demonibus? Sed scias nunc te incidisse in viros fortes, & qui non sunt pusilli & abiecti animi. Mihi enim (vt ait meus doctor Paulus) viuere est Christus, & propter illum mori, lucrum est maximum.

His athlerea amentiae arcem statim labefactauit huius cacodæmonis, partim quidem, quòd praeter spem omnem, ne expectauit quidem vt vocaretur: partim autem, quòd dum comparuit, incredibili vsus est audacia. Siluit itaque aliquantulum, planè animi dubius & perplexus. Deinde eos, qui aderant, horribiliter intuens, & manu martyrem ostendens: Crudis, inquit, neruis quamprimum laceretur, vt scias, quidnam conciliet liberè loqui non in tempore. Atque ille quidem, dum sic verberabatur, lætabatur tormentis, quae sustinebat propter Christum, & illud Psalmicum, tanquam salutare remedium, afferens carmen, cantabat ad vulnera: Supra dorsum meum, dicens, fabricauerunt peccatores, prolongauerunt iniquitatem suam: & plagas ducebat esse incitamentum ad Christi dilectionem. Tyrannus autem cum videret eos quidem esse fessos, qui flagris caedebant: martyrem verò esse vultu alacriorem

criorem luce spiritus, iubet eum relaxari à verberibus. Deinde cum traductus esset ad pratorium: Non es, inquit Dux, miles ignauus, quantum potest intelligi ex prima experientia, sed fortis & strenuus, & qui potes audacter adire pericula. Potes autem scire ex presentibus, quod nullam latitiam, neque prosperam aliquam fortunam tibi Christus conciliet. Martyr autem animo magis confirmatus, & ut qui rerum asperarum peressione linguam magis acuisset: Si oculi, inquit, animæ tuæ non essent hebetati tenebris impietatis, ostendissem tibi, quam multa bona mihi conciliasset id, quod mihi intulisti supplicium. Nunc autem quid agam cæco præluens, & surdo canens? Si enim non sic affectus esses, ô ludex, intellexisses Christi gratiam & virtutem, quæ me confirmat. Num enim putas sine ea tam facile affectum iri erga tormenta carnem & sanguinem? Si ergo sic sentis, si ea, quæ sunt præ pedibus, non potes intueri, quomodo non sunt omnia tua surda, & cæca, & dijs tuis similia?

Egrege respondet tyranno.

Dux autem valde ridens, etsi martyr nondum cessasset dicere: Tantum abest, inquit, ut te recte sentire existimem, & credam ijs, quæ à te dicuntur, ut futuris tormentis sim effecturus, ut modestior reddaris & sapientior. Rursus autem dicit martyr: Hæc verba te magnæ arguunt amentia: sed quoniam confidis in tormentis, & credis fieri posse, ut his me persuadeas, ego quidem sum propè: manus autem licitorum non sunt procûl. Liberè ergo loquar in necessitate spiritus mei, & ut ait diuinus Iob, aperiam os meum, quod amaritudine animæ coarctatur: & videbis me quauis statua solidiorem, & patibili natura superiorem. Apud Deum enim meum est virtus & potentia mea, & in ipso est spes mea & auxilium. Cum hæc verba accepisset Lyssias: Es, inquit, audax concionator, & in nos fluens magna dicendi copia, & aduersus deos glorians te iactas. Tuamne mentem fugit, te alloqui Præsidentem, qui tuæ vitæ habet potestatem, cum sis vnus ex multis, & relatus sis in numerum militum? Ille verò: Non ignoro, inquit, sed in Christum pietas dat mihi tantam audaciam, & loquendi libertatem. Angor autem animo, quod non sit aliquis sine affectione, simul & sapienter iudicaturus. Fortè enim, ô Lyssia, Dei omnium effectoris agnouisses virtutem, & deos falsos contempsisses. Sed cur studium nostrum nihili fecisti? In quonam autem ipse tibi places, & præclarè de te sentis? Es enim Præses, & ex sublimibus: non id negauerim: nihil tamen à nostrâ differt communi natura. Nam tu quoquè es homo, in quem mors cadit & interitus. In nos autem absolutam non habes potestatem, præterquam in solum corpus. Ipsa autem me docent diuina eloquia, non timere eos, qui corpus occidunt, animam autem non possunt occidere: sed illum potius extimescere, qui corpus & animam potest gehenna condemnare: quæ te accipiet, licet nunc immodicè gloriantem, cum ipsis dijs tuis & dæmonibus in æternum puniendum.

Cap. 4.

Iob 7.

Christus dat suis martyribus omnem loquendi libertatem.

Matthæo.

His magis ad iram concitatus Lyssias, iubet martyrem trabi appensum ferreis lanari vngulis. Postquam autem martyr sensit tormentum grauius, (Quomodo enim essent coronæ nisi exciperent labores & dolores?) Iesu Christe, exclamauit, qui solus facis à seculo mirabilia, qui suspensus fuisti in Cruce, & sic superbum deiecisti: qui in hodiernum vsque diem magnis & extolleris propter opera tua mirabilia: veni ad me seruandum: & brachium quidem peccatoris & maligni contere, meorum autem membrorum articulos dissolutos colliga & vni, ô bone: & concede mihi, ut possim peragere hoc cerramen martyrij. Solue autem etiam eam, quæ tuo gregi imminet, caliginem. Vides quam sit in altum elata, & quemadmodum omnia ferè comprehendit. Atque sic quidem precabatur martyr suspensus. Tyrannus autem alios post alios mittebat lictores, grauios ex hoc dolores machinans. Postquam autem vidit sanctum immutabili & constanti vultu ferentem ea, quæ intentabantur, animi dubius, iubet eum quidem relaxari à vinculis, conijci autem in carcerem. Martyr ergo dum abducebatur, & gloriabatur quodammodo plagis, per mediam clamabat ciuitatem: Qui athletarum Christi videtis vulnera, eorum remunerationes cogitate & præmia. Neque enim mente comprehendendi, neque verbis exprimi possunt bona, quæ Rex immortalis, & nunc dat ijs, qui pro ipso patiuntur, & in cælis referuntur in posterum. Quinetiam ipsum quoquè pro ipso pati, est iucundum: propter ipsum autem mori, est iucundius. Eum autem multi sequebantur, & maior affluebat turba, quæ ab eo docebatur ea, quæ sunt salutaria, donè ascendit in custodiam, & ipsam est ingressus.

Cap. 5. Ferreis lanatur vngulis.

Magna animi fortitudo.

Ducitur in custodiam.

Quintus dies præterierat, ex quo coniectus fuerat in custodiam, & atletam rur-

Cap. 6.

Verfusia
Iudicis.

sus adducendum Lyffias : & impudenter se mitem esse simulans, sic eum moliebatur traducere à pietate : & Sciant omnes dij, dicebat, Seueriane, valde miror, reputans quòd vir quidem adeò forma elegans, & quòd videri potest, fortis, & qui rerum tantam nactus es experientiam, aperta morte à suavi hac luce discedas. Laudo tuam stabilitatem & constantiam, si ea vsus esses aduersus hostes. Cum ferro autem, igne, bestijs & lapidibus decertare, est planè stultum, & nonnihil affine insaniam. An non vides si nihil aliud, robur quidem tuum esse fractum & dissolutum : ipsum autè corpus iam diffluere & perire? His Lyffias callidè conabatur eius eneruare constantiam. Ille autem : Nè consideres, inquit, carnes consumptas flagellis : quas si tu non consumpseris, at mors adueniens minimè omninò eis parceret. Sed est mihi libera animi voluntas, quam neque minà terrebunt, neque tormentum attinget : contra autem, eam magis omninò pro Christo confirmant, promptioremque efficiunt & alacriorem. Quocircà non solùm flagris cæde, suspende & lacera : sed etiam obrue lapidibus, & iace in ignem, & quicquid, quod vis & potes facere, in me nè cuncteris intentare. Nam tu eris citius defessus puniendo, quàm ego mihi parcam propter Christum. Quisnam autem te mihi grauior futurus sit inimicus, non possum perspicere : qui non solùm eminè iacularis, ac telum in corpus immitis : sed studes ipsam spoliare animam, & eam omninò nudare armis pietatis, & seruam abducere & captiuam.

Egrègia
martyris
constantia.

Cap. 7.
Os lapidibus eius cõteritur.

Hæc cum Dux audisset, continuò personam & scenam abijcit, & rursus erat Lyffias cum solita crudelitate & immanitate, & iubet lapidibus conteri os martyris, & deinde etiam ei dicitari : Noli Christum crucifixum in lingua circumferre, neque illum commemorando esse molestus Ducis auribus. Sed strenuus athleta etiam decertans cum tali supplicio, tamen responsonem quoque adiecit : Miser, dicens, qui tuam animam semel fecisti dæmonum habitaculum, meritiò ne solo quidem auditu potes ferre Christi mei nomen. Adhæc rursus Dux : Ego, ô Seueriane, existimans te factum esse moderatiorem tormentis præcedentibus, & sermonem impertij, & quæ opus sunt, quòd ad me quidem attinet, suasi. Quoniam autem ipse magis contendis vincere priora secundis, & quæ præcesserunt perpeffiones, exuperatione delere posteriorum : vt aliquam referas gloriam à Christianis, qui æquè ac tu sunt stulti, te omninò docebo experientia, quòd te tuus Christum ne tantillum quidem iuuerit. Tunc Seuerianus, qui ipse quoquè, sicut diuinus Paulus, erat plenus diuino spiritu : Nos, inquit, non ea, quæ videntur, ô Iudex, sed ea etiam, quæ non videntur, consideramus. Veniet autem, qui liberat, & sanctus è cælo visitabit : & quæ à te in me intentantur supplicia, omnia efficiet inania, vt sunt re vera. Hæc cum martyr respondisset, Dux conuersus ad circumstantes : Quoniam, inquit, Seuerianus presentium malorum expectat remunerationes, interim pendeat sublimis in ligno : & huius latera vngulæ ferreæ consumant. Sint autem etiam circa eum satellites, vt vehementius lanietur, & nobis aliquas fortasè agat gratias, qui sic etiam authores sumus plurium bonorum.

e. Cor. 4.

Cap. 8.
Lateræ eius immaniter lacerantur.

Rom. 8.

Horredum supplicium.

Hæc ille quidem dixit, veluti subsannans : multitudo autem lictorum statim circumstans, & eum sublimè tollens, latera lacerabat crudeliter. Ille autem : Vnam hanc, dicebat, plagam grauem existimo, quæ me à Christo disjungit. Sunt verò hæc omnes mihi potius voluptati. Me enim ab ijs, quæ sunt in terra, separantes, soli Christo coniungunt. Interim autem Dux quidem dicebat : Dijs sacrificia, Seueriane, & liberare à supplicijs. Ille verò ipsius verba ne tantillum quidem curans, neque eum aliqua dignans responsonem, apud se tacitè loquebatur : Non sunt dignæ passiones huius temporis, quæ conferantur cum gloria reuelanda. Dux itaque martyris silentium, contemptum, sicut erat, arbitratus, grauiora in eum excogitabat : & cum eum de ligno deposuisset, deducit ad murum : cumque duos lapides maximos & grauissimos, vnum quidem collo, alterum autem alligasset pedibus, & martyrem fune cinxisset, demittit è muro sublimè pendentem : vt lapidum pondere membris ei diuulsis, violenter abruptam animam. Sed reuera in te sperauit, Domine, & non est affectus pudore. Nam membrorum quidem forma à sua compage diuellebatur, & ossa nudabantur carnibus : Voluntas autem & liberum animi institutum erat omninò impatibile. Eum autem ex alto Iudificans Lyffias : Sustine, dicebat, Seueriane, fortasè enim sic apud Christum erit tibi maior merces. Martyr autem cum iam deficeret, & extremum ageret spiritum : Si scires, Tyranne, dicebat, quænam pro his mihi

mihî concilies, ipse quoquè desiderares pati eadem : quid aliud hinc significas, quàm quòd maiora cupiebat propter Christum ? Admirans itaque Lyllias tantam eius tollerantiam & fortitudinem, & maximè quòd tam opportunè, etiã si talibus esset malis implicatus, respondisset : Existimabam, ô Seueriane, inquit, te esse hominem rudem, & ignarum literarum, vt qui sis miles, & in bello te semper exercueris : sed, vt video, es facundus, & summa vi dicendi præditus. Ad hæc respondens sanctus : Deus, inquit, cui ego seruo, qui potest facere, vt omnia consistant, cùm sit omnipotens, si virum rudem acceperit, eum reddit sapientem : si mutum, tardæque & impeditioris linguæ, eum efficit disertum & elegantem oratorem. Hæc dixit, & cùm manus paululum extendisset : Ago tibi, inquit, gratias Domine Deus, quòd me confirmasti, & posuisti arcum æneum brachia mea, & eripuisti animam meam ab impia rhomphea, ab inimicis manûs tuæ, & ab ijs, qui insurgabant aduersus me, extulisti me. Et nunc in atrijs tuis, Domine, in bonis domûs tuæ colloca me. Quoniam lætantibus omnibus habitatio est in te. Cùm has preces edidisset Domino, simul etiam ei reddit spiritum nona mensis Septembris.

Deus sapi-
tæ largitor.

Psal. 17.

Felicissimè
reddidit moi-
ctum spiri-
tum.

Sequenti autem die quidam ex pijs, quibus martyr viuus suam mandarat sepul-
ram, simul conuenientes, cùm martyricum illud corpus magnificè composuissent, & super id hymnos cecinissent, & quæcunque solent Christiani, peregissent, desiderantibus simul & colentibus manibus elatum, media nocte tulerunt in patriam martyris. Cùm autem venissent in quendam locum, illinc quidem patriæ significatur aduentus reliquiarum. Cogitabat verò vnusquisque eis ire obuiam : & omnes simul egressi sunt, neque fuit vllus, qui non venerit, non senex, non puer, non infirmus, non natura tardus : sed existimabat vnusquisque se prærepturum esse benedictionem, si modò prius occurrisset reliquijs. Sic ergò omnibus alacriter festinantibus, mortui serui coniunx sola relicta fuerat, (Deceßerat enim eo tempore quidam ex seruis martyris) eratque vxori acerba omnia, mariti damnum, & eius, qui eam consolaretur, solitudo : & quòd nesciret quonam modo posset ire obuiam martyri. Sola ergò intus relicta, quoniam quæsiit, qui eam consolaretur, & non fuit, & qui simul doleret, & non inuenit : mortui coniugis corpore apposito, plangebat, gemit, lamentabatur, mortuum perinde ac viuum alloquebatur, Surge, ô marite, surge, dicens, eamus obuiam domino nostro, nè videamur soli pigri & desides, neque quispian nos negligentia accuset in nostrum dominum. Sensim autem & tangebatur tunicam, & lachrymas cum voce emittebat. Hæc postquam breui tempore suggessit, & dixit coniugi, etiam corpus martyris mox erat aduenturum, repente (ô miraculum) viuus cernitur, qui erat mortuus, & ijs abiectis, quæ erant ei imposita, cùm se protinus cinxisset, ipse quoquè vadit obuiam martyri. Quod insigne miraculum, & tulit athletæ testimonium de maiore eius fiducia ad Dominum, & ad maius desiderium accendit omnium animos. Non enim quod factum fuerat, erat eiusmodi, vt posset rejici, neque de eo poterat esse vlla dubitatio : sed quos deceßus habuit spectatores, & qui curam gesserant funeris, fuerunt ij quoquè testes resurrectionis.

Cap. 9.
Nota prisco-
rũ reueren-
tiam erga
sacras reli-
quias

Mortuus
quidam re-
uiuificat.

Cùm longo autem tempore assedisset famulus sepulcro martyris, decimoquinto anno ab illo tempore, & paulò plùs, ipse quoquè excessit è vita. Atque tunc quidem considerantibus omnibus, qui ad hoc congregati fuerant, vbinàm ab eis martyricum corpus deponeretur, quoniam dubitationis non dabatur solutio, meliori & diuini-
ori prouidentia id statuendum reliquerunt, & coronam ex floribus contextam imponunt reliquijs. Protinùs autem tanquam ab aliquo missa, desupèr aduolans aquila, accepit coronam, & sensim mouit pennas, & eas minùs pernices habuit ad volandum. Sed illam quidem statim sequebatur populus. Ipsa autem quodam modo eum ducebat, tantùm ante eos volans, vt non esset multùm remota ab oculis. Et cùm venisset ad propinquam syluam, & deinde coronam ex alto demississet in pulchro loco montis, & volare cœpit celerius, & profecta est ad suam habitatioem. Hoc illi conijciantes diuinam esse indicationem, cum voluptate & magno studio concurrentes, sacrum illud & diuinum corpus illic sanctè & diuinè deponunt. Quo in loco in hodiernum vsque diem sanctus illic frequentes operatur curationes, & multa miracula, cuiuslibet roganti benignè apparens, & eius curam gerens, in

Cap. 10.
Nota de co-
rona ex flo-
ribus.

Multa mi-
racula ad
eius sepul-
crum.

Christo Iesu Domino nostro : Cui gloria & potentia cum patre & sancto spiritu, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.